

Vergaderjaar 2005–2006

29 689

Herziening Zorgstelsel

Nr. 44

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 7 december 2005

Ter voorbereiding van een algemeen overleg over de derde voortgangsrapportage Zorgverzekeringswet (Zvw) (29 689, nr. 31), toegezonden bij brief van 2 november 2005, had de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport¹ behoefte een aantal vragen ter beantwoording voor te leggen aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Van de op 30 november 2005 toegezonden vragen, is vraag 1c reeds op 2 december 2005 beantwoord (29 689, nr. 43). De vragen 1a en 1b zijn met de door de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bij brief van 6 december 2005 verstrekte antwoorden hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Blok

De griffier van de commissie,
Teunissen

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Kalsbeek (PvdA), Buijs (CDA), Atsma (CDA), Arib (PvdA), Vendrik (GL), Kant (SP), Blok (VVD), Voorzitter, Smits (PvdA), Örgü (VVD), Verbeet (PvdA), Van Oerle-van der Horst (CDA), Ondervoorzitter, Vergeer (SP), Vietsch (CDA), Joldersma (CDA), Varela (LPF), Van Heteren (PvdA), Smilde (CDA), Nawijn (Groep Nawijn), Van Dijken (PvdA), Timmer (PvdA), Van Miltenburg (VVD), Kraneveldt (LPF), Schippers (VVD), Omtzigt (CDA), Azough (GL), Koşer Kaya (D66) en Van der Sande (VVD).

Plv. leden: Rouvoet (CU), Verdaas (PvdA), Ferrier (CDA), Çörüz (CDA), Blom (PvdA), Halsema (GL), Gerkens (SP), Veenendaal (VVD), Hamer (PvdA), Weekers (VVD), Tjon-A-Ten (PvdA), Aasted Madsen-van Stiphout (CDA), Vacature (algemeen), Ormel (CDA), Koomen (CDA), Van As (LPF), Waalkens (PvdA), Mosterd (CDA), Bussemaker (PvdA), Heemskerk (PvdA), Oplaat (VVD), Hermans (LPF), Hirsi Ali (VVD), Eski (CDA), Van Gent (GL), Bakker (D66) en Nijs (VVD).

Vraag 1a en 1b

De leden van het CDA-fractie merken op dat in de Memorie van Toelichting op de Zorgverzekeringswet op pagina 64 een nultarief aangekondigd. Zij vragen waarom dat nul tarief voor de daar genoemde categorieën niet is opgenomen in het besluit?

Daarnaast vragen deze leden naar de inkomenseffecten van mensen met een:

- a. ANW-uitkering en een privaat nabestaandenpensioen van €10 000 per jaar
- b. ANW-uitkering en loon uit werk
- c. een WAO-uitkering en een WAO-hiaatverzekering van € 10 000 per jaar.

Antwoord

Met het oog op de eenvoud van de uitvoering en het voorkomen van rechtsongelijkheid is voor de heffingsgrondslag voor de Zorgverzekeringswet (Zvw) uitgegaan van het inkomen uit werk overeenkomstig de wettelijke bepalingen van de Wet inkomstenbelasting 2001, waarbij derhalve is aangesloten op de bestaande begrippen in de belastingheffing. Dit leidt ertoe dat onder de Zvw inkomensafhankelijke bijdrage verschuldigd is over inkomensbestanddelen waarover onder de ziekenfondsverzekering geen procentuele premie verschuldigd was. Ter voorkoming van ongewenste inkomenseffecten was de regering voornemens om voor bepaalde inkomensbestanddelen waarover thans geen ziekenfondspremie verschuldigd is, tijdelijk een lager bijdragepercentage vast te stellen. In 2006 zou dit percentage op nihil worden gesteld. Het is nooit de bedoeling geweest om deze tijdelijke maatregel generiek toe te passen in die zin dat dit voor alle inkomensbestanddelen zou gaan gelden die onder de Zvw tot het bijdrage-inkomen behoren maar waarover onder de Ziekendwetswet geen ziekenfondspremie werd geheven. De regering had met name bepaalde inkomensbestanddelen op het oog waarvoor niet de vergoeding van artikel 46 van de Zvw van toepassing is.

Tijdens de behandeling van de Zvw in het parlement heb ik herhaalde malen opgemerkt dat de financiële gevolgen van de invoering van die wet voor verzekeringsplichtigen pas duidelijk konden worden aangegeven bij de presentatie van het algemene koopkrachtbeeld 2006 in september 2005. Het verwachte koopkrachtbeeld voor 2006 zoals dat in augustus door het Centraal Planbureau geraamd werd, is voor de regering aanleiding geweest om daarvoor passende maatregelen te nemen. Dit heeft geleid tot enkele bijstellingen van de voornemens over de vast te stellen bijdragepercentages en het recht op vergoeding van de inkomensafhankelijke bijdrage door de werkgever. Er is thans een heffing- en vergoedingstructuur totstandgekomen die naar het oordeel van de regering verantwoord is en voor langere periode kan gelden.

a. ANW + privaat nabestaandenpensioen 10 000 per jaar

In het huidige ziektekostenstelsel is iemand met een ANW-uitkering verplicht verzekerd via de ziekenfondswet. Over het inkomen uit een privaat nabestaandenpensioen is geen procentuele ziekenfondspremie verschuldigd. Dit betekent dat alleen over de ANW-uitkering (maximaal € 12 589 in 2005) een procentuele ziekenfondspremie verschuldigd is. Kijkend naar de draagkracht betaalt de ANW'er met een privaat nabestaandenpensioen dus een relatief lage ziektekostenpremie in 2005. Andere inkomensgroepen met een vergelijkbaar inkomen betalen een (veel) hogere premie. Zo betaalt een werknemer met exact hetzelfde bruto inkomen thans jaarlijks circa € 760 meer aan ziektekostenpremies dan de ANW'er.

In de Zvw wordt deze ongelijke behandeling recht getrokken. Na 1 januari wordt de inkomensafhankelijke bijdrage geheven over box 1 inkomen exclusief inkomen uit eigen woning en persoonlijke aftrekposten. De ANW-uitkering evenals het private nabestaandenpensioen vallen in het box 1 inkomen. Over de ANW-uitkering is een inkomensafhankelijke bijdrage verschuldigd van 6,5% die vergoed wordt door de Sociale Verzekeringsbank. Over het private nabestaandenpensioen is een inkomensafhankelijke bijdrage van 4,4% verschuldigd zonder recht op vergoeding.

Tabel 1 bevat de financiële effecten voor deze categorie. De achteruitgang in inkomen bedraagt op jaarbasis € 618. De achteruitgang is het gevolg van de verbreding van de grondslag waarover inkomensafhankelijke bijdrage verschuldigd is. Zou in 2005 eveneens over het volle inkomen procentuele ziekenfondspremie verschuldigd zijn geweest dan zou in 2006 sprake geweest zijn van een inkomensvoortgang van € 199. Ter vergelijking wil ik opmerken dat een werknemer in de marktsector met een vergelijkbaar inkomen er ongeveer € 110 per jaar op vooruit gaat. Dit komt omdat de werknemer over zijn gehele inkomen premie verschuldigd was in 2005.

Tabel 1. Inkomenseffecten in euro per jaar

	2005	2006
1. ANW	12 589	12 699
2. Aanvullend nabestaandenpensioen	10 000	10 000
3. Totaal bruto inkomen	22 589	22 699
4. procentuele werknemerspremie ziekenfonds	183	
5. inkomensafhankelijke bijdrage		440
6. Loonheffing	8 557	8 506
7. Heffingskorting	1 894	1 990
8. Netto inkomen (=3-/-4-/-5-/-6+7)	15 743	15 742
9. Nominale premie	385	1 106
10. No claimteruggave	91	91
11. Zorgtoeslag		101
12. Netto besteedbaar (=8-/-9+10+11)	15 449	14 828
Verschil		-€ 621
Waarvan door grondslagverbreding		-€ 820
Waarvan door invoering Zvw en fiscale maatregelen		€ 199

b. ANW + loon uit werk

De situatie hiervoor beschreven doet zich niet voor in de andere omstandigheid waarbij de ANW'er niet een private verzekeringsuitkering ontvangt, maar een aanvullend bedrag verdient als werknemer. De hoogte van het loon is zodanig gekozen dat er nog (net) geen korting op de ANW-uitkering plaatsvindt. Onderstaande tabel toont de verandering. Hierbij is te zien dat over het loon uit arbeid thans Zfw-premie verschuldigd is, waardoor de achteruitgang zich niet voordoet. Integendeel, dit huishouden gaat er € 114 op vooruit.

Tabel 2. Inkomenseffecten in euro per jaar

	2005	2006
1. ANW	12 589	12 699
2. Loon uit arbeid	8 000	8 000
3. Totaal bruto inkomen	20 589	20 699
4. Pensioen	198	186
5. procentuele werknemerspremie ziekenfonds	296	0
6. Loonheffing	7 856	7 811
7. Heffingskortingen	2 036	2 134
8. Netto inkomen (=3-/-4-/-5-/-6+7)	14 276	14 835

	2005	2006
9. Nominale premie	385	1 106
10. No claimteruggave	91	91
11. Zorgtoeslag		185
12. Netto besteedbaar (=8-/-9+10+11)	13 892	14 006
Verschil		+ € 114

c. WAO + WAO-hiaatverzekering 10 000 per jaar.

Verondersteld is dat het inkomen uit arbeid voor de intrede van arbeidsongeschiktheid € 30 000 per jaar bedraagt. Tevens is verondersteld dat de rechthebbende geboren is na 1 januari 1950 en geen kinderen (meer) onderhoudt. Stel de werknemer wordt voor 50% afgekeurd. Hij ontvangt dan een WAO-uitkering van € 10 500, zijnde 50% van € 30 000 x 70%. Na de keuring wordt het inkomen uit loon € 5000 per jaar. Het WAO-hiaat bedraagt per saldo € 10 000.

Onder het huidige ziektekostenstelsel is een procentuele ziekenfondspremie verschuldigd over de WAO-uitkering en het loon arbeid. Over de aanvullende WAO-hiaatverzekering is thans geen procentuele ziekenfondsverzekering verschuldigd. Hierbij is de casus vergelijkbaar met de eerste.

Ook in deze casus is na 1 januari is de inkomensafhankelijke bijdrage verschuldigd over box 1 inkomen exclusief inkomen uit eigen woning en persoonlijke aftrekposten. Dit betekent dat over het loon, de WAO-uitkering en de WAO-hiaatuitkering een inkomensafhankelijke bijdrage is verschuldigd. Over het loon en de WAO-uitkering bedraagt de inkomensafhankelijke bijdrage 6,5% met een vergoeding. Over de WAO-hiaatuitkering is 4,4% verschuldigd zonder recht op vergoeding.

Tabel 3 bevat de financiële effecten voor de betrokkene. De achteruitgang in inkomen bedraagt op jaarbasis € 769. De achteruitgang is ook in dit geval het gevolg van de grondslagverbreding. Zou in 2005 eveneens over het volle inkomen procentuele ziekenfondspremie verschuldigd zijn geweest dan zou in 2006 sprake geweest zijn van een inkomensvoortgang van € 51 per jaar.

Ter vergelijking wil ik opmerken dat een werknemer in de marktsector met een vergelijkbaar inkomen er bijna € 10 per jaar op vooruit gaat. Dit komt omdat de werknemer over zijn gehele inkomen premie verschuldigd was in 2005.

Tabel 3. Inkomenseffecten in euro's per jaar.

	2005	2006
1. Loon	5 000	5 000
2. WAO	10 500	10 500
3. WAO hiaat	10 000	10 000
4. Totaal (+1+2+3)	25 500	25 500
5. Pensioenpremie	171	162
6. Awf-premie	115	0
7. Proc wn zfw	222	
8. Ink afh bijdrage		440
9. Loonheffing	9 736	9 672
10. Heffingskortingen	1 980	2 077
11. Netto inkomen (+4-/(5t/m9)+10)	17 351	17 303
12. Nominale premie	385	1 106
13. No claimteruggave	91	91
14. Zorgtoeslag		0
15. Netto besteedbaar (=11-/-12+13+14)	17 057	16 288
Verschil		- € 769
Waarvan door grondslagverbreding		- € 820
Waarvan door invoering Zvw en fiscale maatregelen		+ € 51

Volledigheidshalve bevat tabel 4 de mutatie van het inkomen in 2006 van een verzekeringsplichtige met een (privaat) nabestaandenpensioen die thans particulier verzekerd is. Uit regel 11 van deze tabel blijkt dat de betrokkene er in 2006 €191 op vooruitgaat.

Tabel 4: Aanvullend weduwepensioen, particulier verzekerd

	2005	2006
1. bruto inkomen	22 589	22 589
2. premieplichtig inkomen Zvw	nvt	22 589
3. belastbaar inkomen	22 589	22 589
4. loonheffing	8 201	8 119
5. algemene heffingskorting	- 1 894	- 1 990
6. belasting (=4-/-5)	6 307	6 129
7. ziektekosten: procentuele premie of inkomensafhankelijke bijdrage		- 994
8. netto inkomen (=1-/-6-/-7)	16 282	15 466
9. nominale ziektekosten (incl eigen betaling / no-claimteruggave)	- 1 874	- 1 015
10. zorgtoeslag		148
11. besteedbaar inkomen (=8-/-9+10)	14 408	14 599

Tot slot bevat tabel 5 de mutatie van het inkomen in 2006 voor een verzekeringsplichtige met een inkomen uit prepensioen dat qua hoogte vergelijkbaar is met het inkomen van de verzekeringsplichtige met een ANW-uitkering in tabel 1. Uit tabel 5 blijkt dat de betrokkene, die in 2005 over zijn gehele inkomen ziekenfondspremie betaalt, er in 2006 ruim € 420 op vooruit gaat.

Tabel 5: Prepensioen

	2005	2006
1. bruto inkomen	22 589	22 589
2. premieplichtig inkomen Zfw/Zvw	22 589	22 589
3. belastbaar inkomen	22 589	22 589
4. loonheffing	8 201	8 199
5. algemene heffingskorting	- 1 894	- 1 990
6. belasting (=4-/-5)	6 307	6 129
7. ziektekosten: procentuele premie of inkomensafhankelijke bijdrage	- 1 852	- 994
8. netto inkomen (=1-/-6-/-7)	14 430	15 466
9. nominale ziektekosten (incl no-claimteruggave; gelijk in 2005 en 2006)	- 294	- 1 015
10. zorgtoeslag		148
11. besteedbaar inkomen (=8-/-9+10)	14 136	14 559